

BoekStart

Boekidee voor de kinderopvang

de appelmoes

Mijn eerste voelboek

Illustraties van Xavier Deneux

Uitgave van Oogappel / Standaard Uitgeverij; 2021; Stevig kartonnen boek met voelelementen

Een dreumes hoeft de voorkant van dit boek maar even te bekijken of zijn vingertjes krabbelen al gretig over de buik van het jongetje. Dat voelt lekker, want het blauw witte pakje is geen papier of karton maar lekker zachte tricot. Dit boek zit vol met plaatjes van dingen die bij alledaagse thema's passen, zoals: eten, slapen, spelen, badkamer, kleding, voertuigen en dieren. Op iedere bladzijde is ergens materiaal bij verwerkt om te voelen, iets dat zacht is, ribbelig, stroef, harig of donzig. Spannend voor een dreumes die al gauw precies weet waar de plakkerige boterham met choco of het visje met zilveren schubben te vinden is. Grote kans dat dit kijk-, aanwijs-, woordjes- en voelboek dé favoriet in de groep wordt.

Vanaf ongeveer 12 maanden

Het is grappig om te zien hoe graag dreumesen met boeken spelen. De jongsten hebben eerst een fase waarin ze kriskras bladeren van achter naar voren en andersom, dikwijls met een paar bladzijden tegelijk. Als de interesse voor de inhoud gewekt is, letten ze meer op de plaatjes en begrijpen die steeds beter. Hun wereld wordt groter als ze hebben leren lopen. Daardoor ontdekken ze steeds meer dat ze terugzien in boeken. De fiets op het plaatje wordt herkend als een fiets op straat. En ze beseffen dat plaatjes in boeken echte mensen, dieren en voorwerpen voorstellen. Alleen kijken in een boek is meestal niet genoeg. Ze beleven graag de extra sensatie van hun tastzin, willen wat ze zien aanraken en voelen. Probeer maar eens met dreumesen wie er voorzichtig met een vingertje voelt, en wie naar hartenlust krabbelt, wrijft en aait.

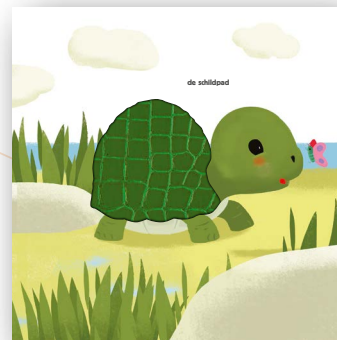
Voorbereiding

Dit voelboek hoort bij de aanwijs- en woordenschatboeken, een genre dat andere uitdagingen biedt dan prentenboekjes. Als je het eerst goed beoordeelt en nadenkt over de kinderen met wie je leest, lukt het voorlezen beter.

- Je ziet in dit boek vooral onderwerpen die over het algemeen vertrouwd zijn bij een dreumes. Je maakt een inschatting van wat bekend en wat vreemd is. Je kiest niet alleen voor plaatjes die bekend zijn maar ook voor nieuwe plaatjes die niet te ver boven hun niveau zijn. Je moet een kind dan net een beetje helpen om ze te begrijpen.
- Er zijn beslist kinderen in je groep die dol zijn op dit soort boeken. Weet je welke kinderen dat zijn? Zij maken in een bepaalde gevoelige periode een groeispurt door in hun woordenschatontwikkeling. Zij doen niets liever dan van alles aanwijzen en zeggen hoe iets heet. Komisch is hoe ze op je letten of jij wel volgt wat ze doen en zeggen. Jouw rol is om goed feedback te geven en nog wat toe te voegen.
- De woorden die je gebruikt om te zeggen hoe iets voelt, zijn soms best lastig. Gebruik ze wel zo veel mogelijk terwijl een kind aan het voelen is: de stroeve spons, jas met ribbels, bobbelige sinaasappel, harige vacht, gladde schubben en donzige veren. Een dreumes pikt daar al veel van op.

BoekStart

Introductie

Voordat je het boek voor de dag haalt, doe je een introductie-activiteit. Doe iets eenvoudigs dat goed aansluit bij de situatie, liefst zo concreet mogelijk.

- **Hoe voelt jouw trui?**

Doel: kinderen in de sfeer van het boek brengen

- » Je zegt iets over de kleding die de dreumes aan heeft, bijvoorbeeld: 'Wat heb jij een mooie trui aan. Die is lekker warm zeker. En lekker zacht? Mag ik eens voelen hoe zacht jouw trui is?' Voel daarna nog aan de schoenen of sokjes en laat ook aan jouw eigen kleding voelen of die van een ander kind. Daarna neem je het boek erbij.

- **Voel maar**

Doel: in de sfeer van het boek brengen en voorkennis oproepen

- » Leg wat lapjes neer, bijvoorbeeld een lapje zijde, tricot, leer, wol, plastic, teddystof en iets dat op bont kijkt. De dreumes pakt en voelt de verschillende materialen. Geef een extra prikkel door met een lapje over het handje te aaien: 'Voel eens, dat is lekker zacht' of 'dat kriebelt!'

Voorlezen

Bedenk hoe je dit boek zó leest dat de kinderen er meer taal door leren én plezier hebben in het onderzoeken van hoe alles voelt. Genoeg kansen om interactief te zijn.

- Je leest met een dreumes het fijnst interactief als je hem de regie geeft over het boek. Laat hem maar lekker kijken en zoeken naar al die fijne materialen. Gesprekjes gaan het beste als je aansluit bij waar zijn aandacht op gericht is.
- Bij al die bladzijden vol losse plaatjes van voorwerpen en dieren ligt het voor de hand om te vragen: 'Wat is dat?'. Dat is leuk voor dreumesen die het antwoord weten. Er wordt vooral gelabeld en dat is prima. Het is de kunst om niet te vaak 'naar de bekende weg' te vragen. Geef ook aandacht aan dingen waarbij jij moet vertellen wat het is en het kind van jou leert hoe iets heet.
- Voor meer interactie laat je de dreumes iets doen, je stelt nog wat andere vragen of maakt een opmerking. Bij dit boek ligt het accent op hoe iets voelt: 'Voel hoe lekker zacht het is. Ik zie nog een dier dat zacht voelt. Probeer maar!'. Of: 'Wat hebben we hier dat ook hard voelt?'. Je neemt dat erbij, bijvoorbeeld een zuigfles of het schuursponsje dat jullie gebruiken. Of: 'We gaan voelen aan jouw jas, aan mijn jas, en andere jassen.'
- Verzin bij een oudere dreumes zoekopdrachtjes: waar is de taart met kaarsjes? De glanzend rode brandweerauto? De tijger? De schildpad met zijn bobbelige schild? Waar zie je een helikopter in de lucht vliegen? Wie zegt er 'knor'?

Activiteiten

Door na het lezen een betekenisvolle activiteit te doen, zorg je voor meer plezier en verwerking.

- **Voeldoos**

Doel: verbreden van tactiele ervaringen en herhaling van woorden en begrippen

- » Je laat een dreumes voelen en ontdekken wat er in een voeldoos zit. Maak een gat in een doos en stop er een paar spannende dingen in, bijvoorbeeld: vogelveer, wasknijper, ballon die een beetje is opgeblazen, een diertje uit de speelgoedboerderij, een stukje bubbelplastic, een belletje in gesloten bakje.

- **De natuur in**

Doel: verbreden van tactiele ervaringen

- » In de natuur is veel te vinden dat interessant is om te voelen. Ontdek dat samen met een paar dreumesen tijdens een wandeltocht. Laat ze spontaan alles ontdekken en neem hun handje om te voelen aan de bast van een boom, blaadjes, zand, takken, modder, dennenappels, tak van een naaldboom, mos en gras.